

- Așa este, cocoane Tache, ziseră mai mulți.
- Toată lumea o zice, adăugară alții.
- Toată lumea ! repetară mai toți.
- Astea sunt vorbe... zise coconul Tache, una se zice și alta se face... eu vă văz pe toți cu bani... aveți birje cu ziua... sunteți îmbrăcați ca baronii... mâncați totdeauna bine... petreceți în toate serile... și jucați cărți regulat... cum faceți acestea dacă nu sunt bani ?
- Facem datorii, răspunse Cupidon.
- Nu zic de cei care au moșie... căci moșia se preface în bani... nici de acei cari au slujbă... căci slujba nu lasă punga goală... dar de aceia cari n-au nimic.
- Avem credit, ziseră cîțiva, și creditul este avere mare.
- Care se pierde cînd n-ai nimic... răspunse coconul Tache, mă gîndesc de mulți ani... să dezleg această problemă... foarte încurcată... să trăiești și să cheltuiești... fără să moștenești sau să muncești...
- Și ce ai găsit ? întrebă Paloti, care se întoarse de la masă, cu cîțiva galbeni în mînă, pe care-i cîștigase în stos.
- O parte a răspunsului... o ai în mînă, zise coconul Tache rîzînd.
- Dar cealaltă parte care este ?
- Cealaltă parte... nu se poate spune acum... o veți vedea după moartea mea.
- O, dar este nesuferit ! strigă unul de la masă.
- Ce este, Cupidon ? întrebă bătrînul, apropiindu-se de el.
- Pierz mereu, o carte blestemată, înainte cîștigam, norocul mă persecută.
- Norocul este nestatornic, dragul meu.
- Și legat la ochi, zise Setor.
- Dar cine cîștigă ?
- Gogor.
- Auzi ce zice prietenul nostru Setor.
- Lasă, zău, că astăzi m-ați prăpădit, răspunse Gogor, mai trăgînd cîțiva galbeni de la o carte ce cîștigase.
- Și spune drept... n-ai vrea să fii și altă dată prăpădit cu vorbe de noi și răsplătit cu bani de noroc ?

Ana, Filifion, Nestor
— Și ce noroc ! strigă Bolborescu, sculîndu-se după scaun și aruncînd cărțile.

— Nu mai joc, strigă iară cu supărare Fumurescu.

— Nu te supăra, milord, îi zise rîzînd bătrînul Forian, care-l numea : milord Fumurescu, cînd voia să glumească. Ploaia trebuie să cază și pe locuri uscate.

— O singură carte mai pui. Zece galbeni asul.

— Și eu tot două lire asul, zise Bolborescu, plecîndu-se jos să ia o carte.

— O liră dama, strigă Paloti.

— N-aș vrea să cîștigi, zise rîzînd coconul Tache.

— Pentru ce, coconule ?

— Nu m-ai înțeles, dragă Filfion ?

— A ! ai dreptate.

Coconul Tache numea în glumă pe Paloti, Filfion, și pe Gogor, Filfizion, ca să meargă bine cu don. Așa le zicea adesea : don Paloti Filfion, don Gogor Filfizion.

— Stai nu trage încă, strigă unul sculîndu-se de la o margine a mesei unde jucase pichet.

— Iată și Nestor, Paloti începe acum stosul, zise Cupidon, lîngă care se așezase.

— A cîștigat la pichet și vine să piardă la stos, răspunse c-o voce răgușită Forfanton cu care jucase, luînd și el o carte.

— Stați un minut, zise Colan, care în urmă făcea bancul, sculîndu-se în picioare și scoțîndu-și batista spre a-și șterge fruntea care se acoperise de sudoare.

— Te-ai pierdut de tot, o, mare Colan, zise coconul Tache.

— Mare de corp, adăugă Setor.

— Cum îți place mai bine, Colane ? întrebă Forian.

— Să fiu mare astă dată cînd voi trage, răspunse Colan. Dar să vedem aci, căci este lucru serios. Dumneata, cocoane Iancule, s-adresează el către o persoană bătrînă, al cărui păr era însă negru, mergi la pace de zece galbeni, ochiul un galben, o liră maz și altă carte paroli de două lire.

— Așa.

— Dumneata, musiu Nestor ?

— Două lire.

— Gogor, tu mergi paroli de trei lire o carte, și altă carte la pace de zece și cinci mazo.

- Da.
- Joacă nebunește Gogor, zise Paloti.
- Așa sunt tinerii cu inima înfocată, răspunse Forian.
- Mai ales cînd n-au să piarză nimic, adăugă Bolborescu.

L-aceste cuvinte Gogor ridică capul, dar o privire fixă a lui Bolborescu îl făcu să îl aplece iară.

- Tu ? urmă Colan, adresîndu-se către Paloti.

- O liră.

— Dumneata, nene Cupidon, mergi înainte la cinci lire și un maz.

- Întocmai.

- Tu, Fumurescule ?

- La pace de cinci galbeni, și zece pe carte.

- Cine a mai punctat ?

- Eu, zise Forfanteron, ochiul și galbenul.

- Întorc cărțile.

O tăcere adîncă urmă aceste cuvinte zise rar, tare și cu solemnitate. Dar numaidecît începu o confuziune generală, zgomot și mișcare. Unii arunca bani dupe cărți, le rupea și le arunca ; alții se scula repede în sus, își exprima necazul printr-un gest din mîină sau din picior, unul trăgea banii înainte și așeza în coloane galbenii de o parte, lirele de altă parte ; vreo doi-trei întindea mîna pe masă, lua banii cîștigați, îi băga în bozunar și se preumbla prin casă, sau se uita pe fereastră.

Rezultatul a fost acesta.

Toți se sculară cu zgomot de la masă și începură a se preimbla prin cameră.

Această preimblare era foarte originală, și nu știm ce ar fi crezut cineva care ar fi văzut deosebitele mișcări ale acestor persoane, fără să știe ce s-a întîmplat mai înainte ca să le puie în această pozițiune. Salonul în care făcea această preimblare nu era prea întins, încît aceste persoane destul de numeroase, era nevoite a se lovi în trecerea lor, a se afla față în față și a se feri unele de altele, c-un aer ce te-ar fi făcut să crezi că sunt inimici.

Într-adevăr, era unele persoane cari nu se suferea nicidecum în acel minut ; îndată ce două din acestea se afla din întîmplare față în față, trebuia să vezi pe una din ele posomorînd sprincenile, plecînd capul în jos și trăgîndu-se

c-un gest de neplăcere laoparte, ca să nu se atingă de acea persoană.

De unde venea această schimbare și răceală între dînsele, căci cu cîteva minute mai înainte, era toate împreună împrejurul mesei cabalistice, vorbind și glumind toate ?

Cînd preîmplarea înceta, se forma deosebite grupe cari înfățișa între ele un contrast foarte ciudat ; toate vorbea încet și gesticula mult, dar expresiunea chipului lor era cu totul diferită ; pe unele le vedeai triste și descurajate, cu părul puțin în dezordine și cu fața puțin aprinsă ; unele persoane făcea gesturi de supărare, sau își trecea mîna pe păr și pe față, închizîndu-și ochii și trăgînd mustățile în jos pe buze. Alte grupe le vedeai vesele și zîmbitoare, mișcîndu-și corpul în toate sensurile, ca cum fericirea n-ar fi încăput în ele, vedeai pe o persoană ridicîndu-și capul în sus, răsucindu-și mustața, răsfirîndu-și favoritele sau pieptănîndu-și barba, pe altele le vedeai jucîndu-se cu mîna în bozunare, ceea ce le producea în față o expresiune de nespusă fericire.

Cauza acestei repede metamorfoze și a acestor diferite clase într-un timp cînd toți strigă să fie numai o clasă, era cîștigul și pierderea, bozunare pline și bozunare goale, avuție și sărăcie, deosebite situațiuni, vesele sau triste, în cari ajunseseră aceste persoane, întrebuițînd timpul care este proprietatea lor, aplicînd o știință care dovedește lucrarea inteligenței și bucurîndu-se de prețioasa libertate care deosebește pe om de celelalte animale și care se proclamă astăzi de toți.

Timp, știință, libertate, iată ce se întrebuițează împrejurul acelei mese, și ceea ce produce deosebite rezultate. Unii au pierdut, alții au cîștigat ; iată tot, și lucrul este foarte firesc.

— Ei bine ! zise Forian, cu mînele la spate, fiind o pereche de mătănii de chihlimbar, ei bine ! copiii mei, ați meditat îndestul asupra norocului. Spuneți-mi și mie, cine a pierdut și cine a cîștigat, ca să mîngîie bătrînul pe cei nenorociți și să puie în sufletul lor speranța că mîine vor pune mîna pe noroc.

— Lista paraponisiților este mare și duioasă, zise Setor.

— Prea duioasă, repetă Fumurescu, înălțîndu-se în vîrful picioarelor ca s-aprinză o țigară de la Bolborescu.

— Nesuferită, adăugă acesta.

— Stați că vă spui eu tot, copiilor, zise Forian, apropiindu-se de dînșii.

— Ești nemuritor, cocoane Tache, strigă Paloti, cu mâinele în bozunarele giletei și plecîndu-și corpul înainte.

— Tu ai cîștigat, Filfion, îi zise numai decît Forian, întorcîndu-se către el și aducînd înainte mîna dreaptă care se juca cu mătăniile.

— Așa, coconule, răspunse Paloti, plecîndu-și capul și puindu-și mînele în bozunarele de la spate ale gherocului. Puțin, însă, puțin, adăugă el.

— Puțin, iubitule, este ceva mai mult decît nimic, zise Forian.

— Încă una frumoasă, strigară mai mulți ; puțin este ceva mai mult decît nimic, repetară ei oprindu-se la fiecare vorbă, însoțind-o c-o mișcare din cap și c-un gest al mînei. Puțin este ceva mai mult decît nimic ! foarte frumos, mai strigară ei cu admirație.

— Și mult mai mult decît a pierde, adăugă Setor, băgînd mînele în bozunare, lipind brațele de corp și ridîcîndu-și umerii.

— Tu ai pierdut, dragă Setor, zise Forian, apropiindu-se de el ; speranța este dată omului spre mîngîiere, adăugă el.

— Aceasta este din cele scrise, strigă unul.

— Și este minunată, adăugară mai mulți, plecînd capul spre Forian.

— Să vedem întîi pe cei cari au pierdut, nenorociții, mai înainte de toate, zise Forian ; și aceasta nu este greu de aflat, mai cu seamă cînd cineva are experiența vieței ; aceia cari cîștigă se înveselesc. Iată, sunt sigur că Cupidon a pierdut.

— Și cînd n-am pierdut, ca să nu pierz și acum ? răspunse acesta cu supărare.

— Și tu ai pierdut, milord Fumurescu, urmă coconul Tache.

— Și am pierdut mult pentru astăzi.

— Pentru tine nu este niciodată mult.

— Dar am pierdut două sute de galbeni, și cred că este prea mult.

— Nu se poate, strigă marele Colan, eu știu câte parale aveai.

— O sută cincizeci, zise Fumurescu, pentru care ți-am dat poliță de două sute.

— Ai dreptate, și cu câtă osteneală i-am găsit, este criză mare.

— Adevărat ! zise Paloti, uitându-se posomorît la Colan.

— Și mie tot așa mi-a făcut, strigă Cupidon ; ați mai auzit d-voastră boierilor, pentru o sută să dau o sută cincizeci ?

— Criză de bani ! criză mare ! răspunse Colan, scoțându-și pieptul înainte și ridicându-și capul în sus.

— Mi se pare că și tu pierzi, Burton, dar nu pierzi mult, zise Forian adresându-se către o persoană foarte elegant îmbrăcată, deși era foarte groasă, foarte grasă și foarte burtoasă, pentru care i se zicea și Burton. Cu tot corpul său voluminos, Burton nu era un om urît : se mișca cu anevoință silindu-se însă a fi grațios, mai mult prin surîsul său, căci cînd voia să se plece, se pleca cu tot corpul, fiindu-i cu neputință a-și îndoi mijlocul. Gîtul său cel gros nu-i permitea a-și întoarce capul cu înlesnire și era silit a se mișca iară cu tot corpul, la dreapta sau la stînga, fiind mai totdeauna mînele în jos încovoiate, ceea ce-l făcea să semene prea mult c-un vas mare cu mînuși. Gușa sa foarte dezvoltată se odihnea alene pe un guler ascuțit, ale căruia colțuri le pleca în jos sub greutatea ei. Părul său, des și bogat, îi lăsa prea puțin fruntea descoperită, și printr-o cărare foarte dreaptă, ce pleca din dreptul nasului și mergea pînă la ceafă, care se revărsa peste guler, era despărțit în două aripe mari, stufoase și strălucitoare, cari mărea și mai mult capul său, dîndu-i înfățișare foarte ciudată. Burton avea o singură solidă ocupație, în care cîștigase o reputație foarte meritată ; era un adevărat oracul pentru toți cari voia cîteodată să-și dezmierdeze stomahul. Burton mai avea un rival în această grea știință, care cere mari mijloace intelectuale, imaginație, calcul, prezență de spirit, deosebite combinații, deosebite invențiuni și, mai presus de toate, un gust foarte dezvoltat. Acest rival era Forfanteron, care, pe cînd norocul îl legăna în brațele sale, era muncit zi și noapte de nobila ambițiune de a minca în București mai bine decît toți. Burton era

un școlar al său, care, cu dispozițiile naturale ce avea și cu studiile serioase ce a făcut, a izbutit a dobîndi o specialitate în care se deosebea pe fiecare zi mai mult, pentru că avea un adevărat cult pentru burtă. Cînd mergea cu amicii săi să supeze noaptea la Hotel de France, unde Hugues avea cea mai bună cuhnie franceză, Burton se punea la biurou și făcea carta, căci toți striga : Burton să facă carta ! și, c-o nemărginită încredere în gustul său și în adîncă sa știință, toți era siguri că avea să mănînce bine. Hugues chiar era gelos d-atîta știință ce vedea într-un profan, dar perspectiva cîștigului ce asemenea cartă desfășura în mintea sa îl făcea să înăbușească în sînul [său] orice exploziune de rivalitate și să zică frecîndu-și mîinile :

— Este perfect, n-am văzut niciodată un gust mai fin și mai delicat, după care adauga și un calambur.

Și Burton, mîndru și zîmbind, ceea ce-i umfla gușa, zicea :

— N'est-ce pas, père Hugues ?

Cînd Forian întrebă pe Burton dacă pierde, acesta vorbea cu Forfanteron despre o mîncare nouă ce a învățat pe bucătarul său să facă, și vorbea cu atîta entuziasm despre calitățile suculante ale acestui fel de bucate, care făcea pe Forfanteron să-și deschiză ochii mari și să ridice sprincenile, încît n-auzi întrebarea lui Forian.

— Pierzi și tu, Burton ? mai repetă Forian, apropiîndu-se de el.

— Nu pierz mult, cocoane Tache.

— Fiecare la rîndul său, ieri ai cîștigat, astăzi pierzi. Dumneata pierzi mai mult, mi se pare, cocoane Iancule.

— Ce să faci norocului, răspunse acesta c-un aer trist, fumînd c-un lung port-țigare de spumă și vorbind cu Bolborescu, care strigă :

— Nesuferită șansă ! să pierz șapte cărți pe rînd și să mă bată tot în față. S-a mai văzut aceasta ? să pierzi necontenit, într-una !

— Va să zică cei cu norocul și cu bozunarul plin sunt Gogor, Colan, Nestor, Paloti, Forfanteron.

— Și apoi Gogor și Colan au cîștigat și pleacă cu bozunarul plin, zise repede Bolborescu.

— E ! după timp frumos, vine ploaie, zise Forian zîmbind.

— Aşa, dar banii lor nu mai vin p-aice, adăugă Cupidon, care se uita în oglindă, îşi pieptăna barba şi îşi netezea sprincenele.

— Dar nici nu le rămîn în pungă, zise Setor.

— A ferit Dumnezeu, adăugă Forfanteron c-o voce răguşită.

— Atît mai bine, zise Forian, se pun în circulaţie şi dau viaţă comerţului. Mă prind că mine Gogor nu mai are nici o para.

— Acesta e talentul cel mare, adăugă Fumurescu.

— Şi frumos talent, îi felicitez, zise Burton.

— În care se perfecţionează cu paguba noastră, urmă Bolborescu.

— V-aţi pus cu toţii pe mine, nu este frumos, zise Gogor, rîzînd, închizînd puţin ochii şi dînd din cap.

— Invidia, Gogor, invidia, răspunse coconul Tache.

— Bravo ! bravo ! strigară mai mulţi, bătînd din palme şi rîzînd cu zgomot. Aţi auzit : invidia ! bravo !

— Şi este foarte bine zis, adăugă Paloti, Gogor merită să fie invidiat.

— Gogor ? întrebare cîţiva cu mirare, iată ceva nou, cocoane Tache.

— Gogor, răspunse Paloti cu seriozitate, plecîndu-şi capul în jos.

— Dar ce minune s-a întîmplat ? întrebă Forian.

— Şi adevărat, a trebuit să fie o minune, adăugă Cupidon, care-şi mai aruncă ochii în oglindă, mişcîndu-şi corpul.

— Ia spune, Gogor, ce noroc a dat peste tine ? întrebă iară Forian.

— Dar nu este nimic, cocoane Tache, zău că nu este nimic, răspunse Gogor, nu cunoşti glumele lui Paloti ?

— Dacă este o glumă, apoi tu mi-ai spus-o, îi zise Paloti.

— D-aceasta să fii sigur, adăugă Forfanteron.

— Staţi să vă spui eu, strigă Colan, astă-seară...

— Şi ce să spui ? întrerupse Gogor.

— Spune, spune, strălucite Colan, strigară mai multe voci deodată.

- Trebuie să fie vorba d-amor, zise Cupidon.
- Dacă este la mijloc Gogor !... adaugă Fumurescu.
- Numai să nu ofteze de dor, zise Forian, și toți începură să râză cu hohot.
- Cam așa mi se pare, zise Paloti, dar s-ascultăm pe vestitul Colan.
- Cunoașteți, urmă acesta, cum oftează Gogor după femeii ?
- Cunoaștem, cunoaștem.
- Și ceea ce le spune ?
- Ne închipuim.
- Inima lui, viața lui, starea lui, el sacrifică tot la picioarele lor.
- Frumoasă declarație, zise Forian.
- Amorul lui este mare ca lumea, va face toate sacrificiile pentru angelul vieții sale, și alte multe d-acestea, pe care eu nu le pot spune ca dînsul.
- Știm de mult aceasta.
- Închipuiți-vă pe Colan făcînd o declarație, trebuie să mori de rîs, zise Fumurescu.
- Ha ! ha ! ha ! ce frumusețe ! strigă Colan.
- Dar isprăvește, Colan, îi zise coconul Tache, nerăbdător.
- În sfîrșit, să vă spui, Gogor oftează și este topit după cara mia, după anima mia, după Serini.
- Serini ? strigară toți.
- Serini ? întrebă Forian, apropiîndu-se cu mirare de Colan și uitîndu-se cu ochii deschiși mari la Gogor.
- Serini ? întrebă, asemenea, coconul Iancu, sculîndu-se repede dupe scaun și uitîndu-se cu mirare cînd la Colan, cînd la Gogor, cînd la Forian.
- Serini ? Gogor glumește, zise Cupidon, c-un aer de îndoială, puindu-se iară în dreptul oglindei.
- Nu se poate, zise coconul Iancu.
- Nu este așa că nu se poate, nene Iancule ? adăugă Forian, îndreptîndu-se către acesta, care părea a fi tulburat. Nu se poate, urmă Forian. O, Serini ! adorabilă Serini ! încîntătoare Serini !
- Un angelo divino ! strigă Colan, ridicînd capul și mînele în sus. A ! ce femeie !

— Adevărul este că e preafrumoasă, ziseră mai mulți.

— Preafrumoasă, repetară alții.

Trei persoane era impresionate d-aceste laude cari se făcea despre Serini : conu Iancu, Forian și Gogor ; la fiecare vorbă pentru Serini, ei se uita unul la altul, zîmbea de bucurie și le strălucea ochii de fericire.

— Dar tu ce zici, Fumurescule ? îl întreabă Cupidon, ce zice inima ta ? Nici o dorință ?

— Adică mai bine ce zice punga mea ! Deocamdată nimic, cu desăvîrșire nimic ; dar dumneata, nene Cupidon ?

— Cît despre mine, nimic pentru aceasta ; inima mea este dusă în altă parte.

— Ar fi mai adevărat să zici în mai multe părți, întrerupse Forian.

— Am uitat pe toate pentru Malvina. O ! sunt nebun !

— Ce nume frumos, zise coconul Tache, este luat din Ossian.

— Foarte frumos nume, repetară mai mulți.

— Dar ea este frumoasă ! și cîte greutateți ! cîte piedice ! strigă Cupidon.

— Amorul fără piedice nu are nici un farmec, zise Forian.

— Dar cînd sunt prea mari, este un chin de moarte.

— Pentru tine însă pînă acum n-au fost piedice pe care să nu le învingi.

— Dar acum sunt prea mari. Privigherea bărbatului ei, bănuielele femeii mele, gelozia unei amante vechi, lipsa de parale multe...

— Am auzit însă că bărbatul este nerod, zise Fumurescu.

— Acesta este adevărat, zise Cupidon.

— Avantagie mare ! zise Forian ; dar te duci ? întreabă el pe Cupidon, care-și pusese pălăria în cap și se uita în oglindă, potrivindu-și barba, cravata și hainele.

— Mănînc astăzi la Filovinos.

— Mai iată un adorator al sexului frumos, zise Burton.

— Și al vinului bun, adăugă Forfanteron.

— Amorul și vinul merg totdeauna împreună, zise Forian zîmbind ; Anacreon a cîntat : Vino, frumusețe, vino cupă plină.

— Și multe istorii are Filovinos, zise coconul Iancu ; trăiește foarte bine.

— Dar cum s-a sfârșit cu Serini ? întrebă Setor.

— Să lăsăm în pace pe Gogor, el e destinat să ofteze, zise rîzînd Fumurescu. Deseară este bonificiul frumoasei Serini.

— Bine zici, strigară mai mulți, să cumpărăm buchete.

— Să-i aruncați și din partea mea două, zise Forian.

— Da, da, repetară toți.

— Ascultați dar o scrisoare a mea către Serini, adaugă el după un moment de tăcere, îndreptîndu-se către biurou, și trăgînd o cutie din care scoase cîteva pagini scrise.

Invierea. Odă — în *Revista română*, aprilie 1862, p. 75—80.
Pudra iubitei mele — în *Șarivari român*, nr. 2, 10 ianuarie 1865. Nesemnat. După cum se spune în *Cicală*, nr. 1 și 3, 1865, Radu Ionescu redacta anonim revista respectivă.

La o floare — în *Opiniunea națională*, nr. 1, 16 martie 1865, nesemnat. O regăsim fără titlu în finalul romanului *La gura sobei*, p. 280—284.

La ea — în *Opiniunea națională*, nr. 5, 30 martie 1865, nesemnat. O regăsim fără titlu în finalul romanului *La gura sobei*, p. 290—292.

Cugetare — în *Opiniunea națională*, nr. 7, 13 aprilie 1865, nesemnat. O regăsim fără titlu în finalul romanului *La gura sobei*, p. 295—297.

2. PROZĂ

a) În volum

Catastihul amorului și La gura sobei, Biblioteca română, seria întâia, volumul întâi, Editore Thoma I. Stoenescu, București, Tipografia Stephan Rassidescu, 1865, 297 p. Romanul, necunoscut de istoria noastră literară, este al unui autor anonim. După toate indiciile de idee și de stil, pare a aparține lui Radu Ionescu.

b) În periodice

O zi de fericire — în *Dimbovița*, nr. 58, 59, 61, 62, și 65 (18, 21, 28 mai, 1 și 11 iunie) 1860, la rubrica „Foileton”. În numerele 59, 21 mai 1860, și 61, 28 mai 1860, povestirea este semnată R. I. În nr. 65 se anunță „va urma”, dar nu mai apare continuarea. Fragmentul este reprodus și în *Independința*, nr. 2, 4 și 7, 29 octombrie, 3 și 10 noiembrie 1860, fără semnătură.

Patrioții noi și liberalii noi. Simptome. Caractere. Aforisme — în *Dimbovița*, nr. 94, 24 septembrie 1860, sub semnătura „Quineva”. Este reluat și în *Independința*, nr. 27, 12 iunie 1861. Semnat: „Cine va”, semnătură comună multor foiletoane satirice din jurnalele lui R. Ionescu. Prezintă și unele pasaje asemănătoare cu articolul *Ce suntem și ce facem*, semnat de Radu Ionescu, în *Dimbovița*, nr. 70, 27 iunie 1860.

Știu grecește — în *Independința*, nr. 5, 7 octombrie 1861. Nesemnat. Prin stil și idee trimite la redactorul răspunzător al jurnalului.

Don Juanii din București — în jurnalul *Independința*, nr. 75, 76 și 77, din 19, 20, 22 decembrie 1861, și 82, 85—86, 88 și 89, din 4, 5, 8, 10, 13, 15, și 22 ianuarie 1862. Nesemnăt. Cercetarea literară actuală (Ghiță Florea, Ștefan Cazimir) atribuie acest fragment de roman, împreună cu importanta scrisoare introductivă, lui Radu Ionescu. Scrierea prezintă și alte numeroase asemănări, în afară de cele semnalate de autorii studiilor respective, cu scrierile semnate de Radu Ionescu. Cel mai semnificativ în acest sens este pasajul despre tineret din cap. III, identic cu cel din prima conferință despre Ștefan cel Mare.

Ce se poate naște într-o zi de marți din niște pantaloni îmbrăcați pe dos — în *Șarivari român*, nr. 1, 3 ianuarie 1865. Nesemnăt. Se atribuie după mărturiile din *Cicală*, nr. 3, 21 febr. 1865: „Trei țigări fumă Radion pînă scrise *Șarivari*“ și din *Cicală*, nr. 1, 11 februarie 1865; „Scriitorul acestei foi a stricat orzul pe giște“.

Metamorfozele — în *Șarivari român*, nr. 2, 10 ianuarie 1865 și nr. 3, 17 ianuarie 1865. Nesemnăt.

Obștea comunii Veseleni — în *Șarivari român*, nr. 7, 14 februarie 1865. Nesemnăt.

Cînd ești ministru și cînd nu ești ministru — în *Șarivari român*, nr. 7, 14 februarie 1865. Nesemnăt.

Ce mi-a venit în minte sau Pe cel ce mîncă dulceasă multă îl dor masele — în *Șarivari român*, nr. 8, 24 februarie 1865. Nesemnăt.

O întîlnire — în *Șarivari român*, nr. 9, 4 martie 1865 și în nr. 10, 12 martie 1865. Nesemnăt.

Trecătorii. Ceea ce este un trecător — în *Șarivari român*, nr. 10, 12 martie 1865. Nesemnăt.

3. ESTETICĂ ȘI CRITICĂ LITERARĂ

a) În volum

Epistolă amicului G. Sion. Apare ca prefață la volumul Poeziile vechi și nouă ale d-lui Dimitrie Bolintineanu. Editate sub îngrijirea d. G. Sion. Tipografia bisericească a Sf. Mitropolie București, 1855, p. I—IV. Reprodusă și de G. Ivașcu în *Din istoria teoriei și criticii literare românești*, București, 1967, p. 488—491.

Despre poezie și frumoasele arte — în *Dimbovița*, nr. 89, 90, 92, 95 și 97 din 7, 10, 17, 28 septembrie și 5 octombrie 1860, la

PROZA

O zi de fericire	69

ESTETICA ȘI CRITICĂ LITERARĂ

Epistolă. Amicului G. Sion	89
Principiile critice	93
D-na Dora d'Istria [Fragmente]	112
<i>Helveția germană</i>	112
<i>Viața monastică în Biserica Orientală</i>	117
<i>Femeile în Oriente</i>	123
Teatrul român	134
Fiammina (comedie în patru acte)	
[Fragment]	141
Un document prețios : răspunsul d-lui Millo	147
„Chirița în Iași“ de d. Alecsandri ;	
„Prăpăstiile Bucureștilor“ de d. Millo	149
„Turnul de Nel“, dramă în 5 acte de	
A. Dumas ; „Caterina Howard“, dramă în	
5 acte de A. Dumas	157
Critica literară	172
Teatrul român. Actorii. Piese. Directorul.	
Guvernul.	177
Teatrul român	182
Partea literară	188
Alexandru Donici. Studiu asupra vieții și poeziilor sale	190
Critică literară și teatrală	222
O odă tulbure	255

SCRIERI SOCIALE-CULTURALE

Tinerimea	229
Despre polemică	232
Politica	234
Seculul de rîs	241
Ce suntem și ce facem	244
Acțiune	247
D. Heliade	251
11 Iunie	257
[Independința]	261

[Independința română]	265
Instrucțiunea publică și organizarea judecătorească	268
Cursuri publice în grădina Cișmegiului	272
Cunoaște-te pe tine însuși	275
Stomahul	280
Cuget, deci sunt	283
Două conferințe despre domnia lui Ștefan cel Mare	287
<i>Întîia conferință</i>	287
Justiție și libertate [Fragment]	306

ANEXĂ

POEZII

Anul 1857	313

PROZA

Don Juanii din București	316

ESTETICA ȘI CRITICA LITERARĂ

Despre poezie și frumoasele arte	382

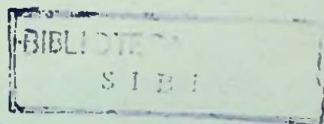
SCRIERI SOCIAL-CULTURALE

Libertatea în fața fatalității	402

<i>Note și comentarii</i>	425

<i>Bibliografie</i>	499

<i>Tabla ilustrațiilor</i>	525

(Indonesian text, mirrored bleed-through from the reverse side of the page)

Lector: MARGARETA FERARU
Tehnoredactor: ELENA CĂLUGĂRU

---

*Bun de tipar 30-XI-1973. Tiraj 1610 ex. broșate
Coli ed. 29,60. Coli tipar 36. 4 planșe.*

Tiparul executat sub comanda
Nr. 1379 la
Întreprinderea Poligrafică
„13 Decembrie 1918”,
Str. Grigore Alexandrescu nr. 89—97
București
Republica Socialistă România